

Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem
Zsidó Vallástudományi Doktori Iskola
Képzési terv

Budapest

2019

Tartalom

Tartalomjegyzék.....	3
A képzési terv.....	5
A képzési terv általános jellemzői.....	5
A doktori képzés struktúrája.....	6
A képzési terv hálótéri bemutatása.....	7
Áttekintő nézet.....	7
Tematikus bontásban.....	7
KK – Képzési és kutatási szakasz.....	7
KD – Kutatási és disszertációs szakasz.....	9
OT – Oktatási tevékenység.....	10
Kurzustematikák oktatói bontásban.....	10
A komplex vizsga specifikus elvei és szabályai.....	13

A képzési terv

A képzési terv általános jellemzői

Tudományterületi besorolás: hittudományok.

Tudományág: hittudományok.

Kutatási terület: a zsidóság tudománya.

Szakterületek: 1.) Rabbiniikus hittudomány [T] (Héber Biblia, Biblia-tudomány, Talmud-tudomány, rabbiniikus irodalom), 2.) zsidó vallástudomány [V] (összehasonlító vallástudomány [első-sorban bibliai monoteizmus területén], zsidó vallás-, liturgia-, kultúr-, művészet-, irodalom-, társadalom-, mentalitás-, fogalom-, intézmény-, felekezet- és filozófiatörténet, zsidó vallásbölcselet, zsidó folklór és kultúrantropológia, traumatudomány [Soá, antijudaizmus és antiszemizmus]).

Képzési forma: doktori (PhD) képzés.

Képzési cél: A hallgatók megismerik a kortárs zsidó hittudománynak és segédtudományainak eredményeit, megszerzik az önálló kutatási tevékenységhez szükséges módszertani ismereteket. Hazai és külföldi konferenciákon vesznek részt, válva így a tudományos közélet általuk választott területének cselekvő tagjaivá.

Képzési idő: 8 félév (4 félév képzési és kutatási szakasz [KK], 4 félév kutatási és disszertációs szakasz [KD]).

Tagozat: Nappali munkarendű képzés.

Finanszírozás: államilag támogatott vagy önköltséges képzés.

Képzésbe való belépés követelményei: Legalább jó eredménnyel megszerzett MA fokozat a zsidó hittudomány, a zsidó kultúrtörténet, a judaisztika, a hebraisztika, valamely más vallás, illetve felekezet hitéleti képzésében, vagy a bölcsészet- és társadalomtudományi képzések valamelyikében szerzett MA, esetleg MSc végzettség.

Nyelvi követelmény a tanulmányok megkezdésekor: egy modern (elsősorban angol, német vagy ivrit) idegen nyelvből legalább B2 szintű komplex államilag elismert nyelvvizsgával igazolt nyelvismeret. Szentírás- és talmudtudományi, vallás- és liturgiátörténeti, illetve összehasonlító vallástudományi témaválasztás esetén nyelvvizsga, diploma, vagy leckekönyv útján igazolt héber nyelvtudás. Eredményes felvételi vizsga.

A képzés befejeztével a hallgatók végbizonyítványt kapnak.

Összegyűjtendő tanulmányi pontok (ún. kreditek) száma: 240.

A tanulmányi idő (KK+KD) alatt megszerzendő tanulmányi pontok száma: 240.

Félévenként megszerzendő kreditek száma: 15.

Kreditszerzés módja: Tanulmányi munka, tudományos kutató tevékenység, oktatás.

A KK szakasz során megszerzendő kreditek két tárgykörbe esnek: a **primer** és a **szekunder** kutatási **területre**. A jelentkező maga dönti el, hogy a rabbiniikus hittudományt, illetve a zsidó vallástudományt választja-e a primer vagy a szekunder kutatási területéül.

A rabbiniikus hittudományt elsődleges kutatási területükként megjelölő hallgatók a kreditek minimum $\frac{1}{3}$ -át, maximum $\frac{1}{2}$ -ét a vallástudományiként [V] jelölt kurzusok közül választva tartoznak megszerezni, míg a vallástudományt primer kutatási területükként megjelölő hallgatók a kreditek minimum $\frac{1}{3}$ -át, maximum $\frac{1}{2}$ -ét rabbiniikus hittudományiként [T] jelölt kurzusok közül választva kötelesek megszerezni.

A doktori képzés struktúrája

A szervezett képzésben részt vevő doktorandusz 8 félév alatt 240 tanulmányi pontot (a továbbiakban legtöbbször: kreditet) köteles megszerezni.

A doktori képzés két szakaszból áll: az első négy szemeszter az úgynevezett **képzési és kutatási szakasz (KK, 120 kredit)**, második pedig a **kutatási és disszertációs szakasz (KD, 120 kredit)**. Mindkét szakasz kombinálható összesen legföljebb 16 kredit erejéig oktatási tevékenységből származó tanulmányi ponttal. (Az alább található mintatanterv épp ezért a KK-hoz és a KD-hez is sorol 8-8 kreditet.) A negyedik félév végén, a képzési és kutatási szakasz lezárásaként, valamint a kutatási és disszertációs szakasz megkezdésének feltételeként a doktorandusznak **komplex vizsgát** kell tennie, mely méri, értékeli a tanulmányi, kutatási előmenetelét.

A hallgató természetesen már a KK-szakaszban is szerezhethet publikációs tanulmányi pontot, de az nem csökkenti a kurzusok abszolválása útján szerzendő kreditek mennyiségét, a tudományos tanulmányok közzétételével szerzett tanulmányi pontok ugyanis a KD szakasz kreditállományában íródnak jóvá.

A doktori képzésbe bekapcsolódhatnak az is, aki a fokozatszerzésre egyénileg készül föl, amennyiben teljesítette a fölvétel követelményeit. A hallgatói jogviszony ebben az esetben a komplex vizsgára történő jelentkezéssel és annak elfogadásával jön létre.

A **képzési és kutatási szakasz** folyamán a doktorandusz 120 tanulmányi pontot köteles megszerezni irányított kutatómunkával, valamint a doktori program keretében meghirdetett tantárgyak teljesítésével. A doktorandusz a számára előírt 120 kreditet az alábbi ideális megosztásban, de tudományos témaválasztásától, adottságaitól függően teljesítheti:

- a) kutatási területén végzett, irányított kutatómunka: 48 kredit,
- b) kutatási területén meghirdetett tantárgyak (primer kurzusok): 48 kredit,
- c) másodlagos kutatási területén meghirdetett tantárgyak (szekunder kurzusok): 24 kredit,
- d) opcionálisan oktatási feladat ellátása révén: 8 kredit.

A doktori képzés során a komplex vizsgát követően a fokozatszerzési eljárásban a hallgató a kutatási és disszertációs szakasz teljesítésével vesz részt, melynek célja a doktori értekezés lezárása és a fokozat megszerzése.

A **kutatási és disszertációs szakasz** folyamán a doktorandusz 120 kreditet köteles megszerezni irányított kutatómunkával, publikációírással, kutatási területére eső tantárgyak oktatásával, valamint kutatási eredményeit bemutató tudományos előadások összeállításával és megtartásával. Ebben a szakaszban tanulmányi pont kurzuslátogatással nem szerezhető. A doktorandusz a számára előírt 120 kreditet az alábbi ideális megosztásban, de tudományos témaválasztásától, adottságaitól függően teljesítheti:

- a) kutatási területén végzett, irányított kutatómunka: 48 kredit;
- b) publikációírás magyarul és idegen nyelven: 32 kredit;
- c) konferencia szervezése: 8 kredit;
- d) magyar és idegen nyelvű konferencia-előadás: 18 kredit vagy
- e) sikeres pályázatírás: 18 kredit;
- f) akár több részletben, de legalább három héten át folytatott külföldi múzeumi, levél-, illetve könyvtári kutatómunka: hetenként 2 tanulmányi egység, azaz összesen 6 kredit;
- g) doktori hallgató ellátta oktatói tevékenység (opcionális): 8 kredit;

Minden egyéb tudományos kutatói vagy a mesterszakok szintjét meghaladó tanulmányi munka kreditekkel való értékelésének és a doktorképzésbe való beszámításának kérdéséről a témavezető előterjesztése alapján, egyedi elbírálást követően a Doktori Tanács dönt.

Amennyiben a doktorandusz az előírt 240 kreditet megszerezte, tanulmányi idejének a leteltével a szervezett doktori képzésben való részvétele lezártnak tekinthető. Ezt a tényt a doktori iskola a doktorandusz számára kiállított **abszolutóriummal** igazolja, melynek kiadmányozása következtében a hallgatói jogviszony a kiállítás dátumának megfelelő tanulmányi félév végével megszűnik (lásd Nftv. 59. § (1) bekezdés d) pontja).

A képzési terv hálótervi bemutatása

Áttekintő nézet

Az alábbi táblázat a DI által ajánlott, egyenletes terhelést mutató mintatanterv

Tevékenység	Szemeszterek								Kredit Σ
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
Kutatómunka (lásd alább)	12	12	12	12	12	12	12	12	96
Kurzusok a primer kutatási területen	12	12	12	12	–	–	–	–	48
Kurzusok a szekunder kutatási területen	6	6	6	6	–	–	–	–	24
Részvétel az oktatásban*	–	–	–	8	8	–	–	–	16
Tudományos publikáció	–	–	–	–	8	8	8	8	32
Egyéb tudományos tevékenység**	–	–	–	–	6	6	6	6	24
									240

Magyarázat: * tanszékvezetői fölkérés alapján. Ennek hiányában egyéb tudományos, publikáció vagy tanulmányi tevékenységgel kiváltandó.

** Például: Pályázatírás, konferenciaszervezés, illetve olyan levéltári, múzeumi, kutatóintézeti kutatómunka, melyet az adott intézmény vezetője hivatalosan igazol. Publikációs tevékenységgel kiváltható.

A **vastagon** szedett tanulmányi pontok mennyisége kötött, a többi opcionális, és a mintatantervben jelzettől eltérhet.

Tematikus bontásban

KK – Képzési és kutatási szakasz

(Megszerzendő kredit 120, oktatási tevékenység folytatása esetén, az oktatással kiváltott kreditmennyiségtől függően kötelezően teljesítendő: 104 vagy 112 tanulmányi pont)

Tanegységkód	Tanegység elnevezése	Feltétel	Típus	Kredit
P/KK/T-1	Bibliai szövegolvasás	szabadon választható, korlátlanul ismételhető	Gy	6
P/KK/T-2	Talmudi szövegolvasás	szabadon választható, korlátlanul ismételhető	Gy	6

Tanegységkód	Tanegység elnevezése	Feltétel	Típus	Kredit
P/KK/T-3	Biblia-tudományi kurzus	[V] esetén egyszer kötelező, egyekben szabadon választható, korlátlanul ismételhető	K	6
P/KK/T-4	Talmud-tudományi kurzus	[V] esetén egyszer kötelező, egyekben szabadon választható, korlátlanul ismételhető	K	6
P/KK/T-5	Zsidó vallástörténet	szabadon választható, korlátlanul ismételhető	K	6
P/KK/T-6	Zsidó vallásjog	szabadon választható, korlátlanul ismételhető	GY	6
P/KK/T-7	Zsidó hermeneutika	szabadon választható, korlátlanul ismételhető	GY	6
P/KK/T-8	Zsidó vallási irányzatok története	szabadon választható, korlátlanul ismételhető	K	6
P/KK/T-9	Rabbinikus vallásbölcselet	szabadon választható, korlátlanul ismételhető	K	6
P/KK/T-10	Zsidó vallási tárgytörténet	szabadon választható, korlátlanul ismételhető	K	6
P/KK/V-1	Zsidó irodalomtörténet	[T] esetén egyszer kötelező, egyekben szabadon választható, korlátlanul ismételhető	K	6
P/KK/V-2	Zsidó kultúrtörténet	[T] esetén egyszer kötelező, egyekben szabadon választható, korlátlanul ismételhető	K	6
P/KK/V-3	Zsidó és egyetemes filozófiatörténet	szabadon választható, korlátlanul ismételhető	K	6
P/KK/V-4	Egyetemes zsidó történelem	szabadon választható, korlátlanul ismételhető	K	6
P/KK/V-5	Magyarországi zsidó történelem	szabadon választható, korlátlanul ismételhető	K	6
P/KK/V-6	Zsidó nyelvtudomány	szabadon választható, korlátlanul ismételhető	K	6
P/KK/V-7	Zsidó muzikológia	szabadon választható, korlátlanul ismételhető	K	6
P/KK/V-8	Zsidó folklór	szabadon választható, korlátlanul ismételhető	K	6
P/KK/V-9	Traumaelméletek és emlékezetkultúra	szabadon választható, korlátlanul ismételhető	K	6
P/KK/V-10	Zsidó muzeológia	szabadon választható, korlátlanul ismételhető	K	6

Tanegységkód	Tanegység elnevezése	Feltétel	Típus	Kredit
P/KK/TV-1	Témavezetői konzultáció (alkalmanként 1 kredit, átlagosan két heti rendszerességgel)	kötelező, minden félévben teljesítendő	GY	6
P/KK/TV-2	Kutatási napló vezetése	kötelező, minden félévben teljesítendő	GY	6

KD – Kutatási és disszertációs szakasz

(Megszerzendő kredit: 120, oktatási tevékenység folytatása esetén, az oktatással kiváltott kreditmennyiségtől függően kötelezően teljesítendő: 104 vagy 112 tanulmányi pont)

Kód	Tevékenység megnevezése	Feltétel	Kredit
P/KD-1	Tudományos publikáció magyar nyelven*	5000 karakterenként	2
		szerkesztett kötetben**	+5
		szerkesztett folyóiratban	+8
P/KD-2	Tudományos publikáció idegen nyelven	5000 karakterenként	4
		szerkesztett kötetben	+3
		szerkesztett folyóiratban	+8
		külföldön	+10
P/KD-3	Konferenciaszervezés belföldön	korlátlanul ismételhető	2
P/KD-4	Magyar nyelvű konferencia-előadás	korlátlanul ismételhető	6
P/KD-5	Idegen nyelvű konferencia-előadás	korlátlanul ismételhető	12
P/KD-6	Konferenciaszervezés külföldön	korlátlanul ismételhető	4
P/KD-7	Külföldi kutatómunka***	korlátlanul ismételhető	2
P/KD-8	Szerkesztés/recenzió magyarul	korlátlanul ismételhető	1
P/KD-9	Szerkesztés/recenzió idegen nyelven	korlátlanul ismételhető	2
P/KD-10	Pályázatírás	belföldi alaphoz	8
		külföldi alaphoz	12
P/KD/TV-1	Témavezetői konzultáció (alkalmanként 1 kredit, átlagosan két heti rendszerességgel)	minden félévben teljesítendő	6
P/KD/TV-2	Kutatási napló vezetése	kötelező, minden félévben teljesítendő	6

Magyarázat:

* Tudományos publikáción kizárólag a Magyar Tudományos Művek Tárában akként minősített közleményeket értünk.

** Magyar nyelvismerettel nem rendelkező doktorandusz idegen nyelvű publikációval kiválthatja.

*** Hetenkénti kreditelszámolásban (*eltöltött hét* × *táblázatban szereplő kredit*), de félévente legfeljebb 10 kredit.

OT – Oktatási tevékenység

(Megszerezhető kredit: 16, kötelezően teljesítendő: 0)

Kód	Oktatási tevékenység	Választhatóság	Kredit
P/OM-1	Heti két órás szeminárium BA-szakon*	szabadon választható, egyszeri	8
P/OM-2	Heti két órás szeminárium MA-szakon*	szabadon választható, egyszeri	8

Magyarázat:

* Tanszékvezetői vagy szakfelelősi fölkérés alapján abszolválható, ezért kötelezően elő nem írható tevékenység.

Kurzustematikák oktatói bontásban

(Az alábbi táblázat kizárólag az aktív korú, illetve az egyetlen törzstagi besorolású emeritust veszi számba.)

Doktoriskolai oktató neve, fokozata, egyéb tud. címe	Kutatási téma
Ábrahám Zoltán , CSc	<ul style="list-style-type: none"> – A felvilágosodás filozófiája – Ráció és reveláció: M. Mendelssohn és L. Strauss – Normatív etikák – Bibliai motívumok a XX. századi zenében
Balázs Gábor , PhD (TT)	<ul style="list-style-type: none"> – Biblia-tudomány – Talmud-tudomány – Zsidó teológia – Zsidó identitás – Zsidó vallási irányzatok története – Zsidó eszmetörténet – Izrael-tanulmányok – A cionizmus eszmetörténete
Biró Tamás , PhD	<ul style="list-style-type: none"> – Biblia-tudomány – Talmud-tudomány – Szinkrón és diakrón héber nyelvészet
Fenyves Katalin , PhD, dr. habil.	<ul style="list-style-type: none"> – Magyarországi zsidó történelem – Nőtörténet – Zsidó kultúra – Zsidó tudománytörténet – Zsidó sajtótörténet – Magyarországi német nyelvű zsidó kultúratörténet

Doktoriskolai oktató neve, fokozata, egyéb tud. címe	Kutatási téma
Frigyesi Judit , PhD	<ul style="list-style-type: none"> – A kelet-askenáz (közép- és kelet-európai askenáz) szertartási zene: (1) Imadallamok felvétele, interjúk, dallamok és szövegek lejegyzése, katalogizálása (2) Strukturális és kontextuális analízis (3) Esztétikai és hermeneutikai kutatás: <ul style="list-style-type: none"> – „Zsidó életézés” a 19. és 20. századi zeneszerzők, költők és írók műveiben (Felix Mendelssohn, Kurtág György, Ligeti György, Paul Celan, Aharon Appelfeld, Joseph Roth, Bruno Schulz, etc.) – Bartók Béla: Kéziratkutatás; strukturális, kontextuális (társadalmi, történelmi és kulturális közeg) analízis, esztétika, jelenés- és narratológiai kutatás.
Gábor György , PhD, dr. habil. (TT)	<ul style="list-style-type: none"> – Vallásbölcselet, összehasonlító vallástörténet – A vallásfilozófia története – Általános filozófiatörténet – Zsidó–keresztény teológiai kontroverziák – Politikai teológia – Antik (pogány) judeofóbia, keresztény (teológiai) antijudaizmus
Háberman Zoltán , PhD	<ul style="list-style-type: none"> – Társadalmi igazságosság, emberi jogok a zsidó közösségekben – A חקצו fogalma és a zsidó társadalometika
Haraszi György , PhD, dr. habil. (ETT)	<ul style="list-style-type: none"> – A zsidóság egyetemes története – A Kárpát-medencei zsidóság története – A magyar zsidóság levéltári és könyvtári hagyatéka – Kora újkori zsidó történelem – A magyar zsidóság 19–20. századi történelme – 16–18. századi magyar gazdaság- és társadalomtörténet – 1848-as zsidó összeírások
Hausmann, Jutta , PhD, dr. habil. (TT)	<ul style="list-style-type: none"> – A Biblia kánontörténete – Bibliai bölcsességirodalom – Zsoltárirodalom – Női narratív szerepek a bibliai irodalomban – Keresztény–zsidó párbeszéd
Kárpáti Judit , PhD	<ul style="list-style-type: none"> – Arab országok zsidóságának története – Mizrachi zsidók az izraeli társadalomban – Zsidó nyelvek története – A zsidó diaszpóra és a hálózatelmélet

Doktoriskolai oktató neve, fokozata, egyéb tud. címe	Kutatási téma
Menyhért Anna , PhD, dr. habil.	<ul style="list-style-type: none"> – Traumaelméletek az irodalom- és kultúratudományban – A Soá kultúr- és irodalomtörténete – Digitális kultúra és média – Az emlékezetkultúra elméletei – Zsidó női irodalom – XX. századi irodalomtörténet
Oláh János , PhD, dr. habil. (TT)	<ul style="list-style-type: none"> – Zsidó folklór – Judaisztika – Intézménytörténet – Midrásirodalom – A Héber Biblia adott könyvei (<i>Jónás, Eszter</i>)
Peremiczky Szilvia , PhD, dr. habil.	<ul style="list-style-type: none"> – Középkori ibériai, itáliai héber irodalom – Modern héber irodalom – 19. századi magyar nyelvű zsidó irodalom – Költésztörténet – Zsidó dráma- és színháztörténet – Szeárd irodalom- és kultúratörténet – Zsidó művelődéstörténet
Rugási Gyula , DSc, dr. habil. (TT)	<ul style="list-style-type: none"> – Antik filozófiatörténet – Patrisztika (ókeresztény teológia-és irodalomtörténet) – Hebraisztika – Középkori zsidó filozófia – A teológiai antijudaizmus története – Messianizmus és vallásbölcselet
Tamási Balázs , PhD	<ul style="list-style-type: none"> – Korai zsidó irodalom – Qumrán és a Holt-tengeri szövegek – Ókori zsidó apokrif és pszeudepigráf irodalom – Angyal és démonhit a második szentély korában – Prófécia és történelemszemlélet a II. szentély korában – Ókori zsidóság története – Héber kézirat- és könyvgyűjtemények Magyarországon a 19–20. században
Toronyi Zsuzsanna , PhD	<ul style="list-style-type: none"> – Zsidó vizuális és tárgy-kultúra – Zsidó gyűjtemények története, módszertana, kultúr-története – A zsidó történelmi tudatosság és önreprezentáció – Zsidó múzeumi és levéltári ismeretek – Judendeutsch paleográfia
Uhrman Iván , PhD (TT)	<ul style="list-style-type: none"> – A zsidóság tudományának klasszika-filológiai és medievisztikai aspektusai – Ókori és középkori zsidó történelem

Doktoriskolai oktató neve, fokozata, egyéb tud. címe	Kutatási téma
Vajda Károly , PhD, dr. habil. (TT)	<ul style="list-style-type: none"> – A filozófiai, az irodalmi és a talmudi hermeneutika – Teológiai fogalomtörténet – A neológia felekezettörténete – A neológia intézménytörténete – A Soá traumájának irodalmi és liturgiai reflexiói – Német ajkú zsidó irodalom
Zima András , PhD	<ul style="list-style-type: none"> – A cionizmus története – A zsidóság médiatörténete – Zsidó csoportstratégiák dinamikája a 19-20. században Magyarországon

Jelmagyarázat: TT = törzstag
ETT= emeritált törzstag

A komplex vizsga specifikus elvei és szabályai

A **komplex vizsga** két fő részből áll: az egyik részben a vizsgázó **elméleti** fölkészültségének mérésére kerül sor. Ez az ún. „elméleti rész”. A komplex vizsga másik részében („**disszertációs rész**”) a vizsgázó tudományos előrehaladásáról számol be, ismertetve eddigi kutatási eredményeit és vázolja a doktori képzés második szakaszára vonatkozó kutatási tervét, illetve a disszertáció elkészítésének és az eredmények publikálásának ütemezését. A témavezetőt megilleti az a jog, hogy előzetesen írásban, vagy szóban a vizsgán értékelje a vizsgázót.

Az „elméleti rész” két vizsgamodulból tevődik össze. A kérdések kétharmada a doktoriskolai hallgató elsődleges, egyharmada pedig a másodlagos kutatási területére vonatkozik.

A doktorandusz a **sikertelen** komplex vizsgát **egy alkalommal**, ugyanazon vizsgaidőszakban **ismételheti meg**.